

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el. p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

Adresatams pagal sąrašą

2016-10-31

Nr. (28.6)-A4- 10925

Į 2016-10-03

Nr. 1

ATRANKOS IŠVADA DĖL PIENINIŲ GALVIJŲ ŪKIO MODERNIZAVIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė: MB „Ekuvos projektai“, Liepų g. 64-428, Klaipėda; tel. +370 615 12367; el. paštas: ekuvosprojektai@gmail.com

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas: Ūkininkas Algimantas Čėjauskas, Tučių k., Telšių r. tel. +370 611 39236; el. paštas: algimantas.ce@gmail.com

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: pieninių galvijų ūkio modernizavimas.

Atranka atliekama, vadovaujantis LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 14 punktu į planuojamas ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas. rūšių sąrašą ar į planuojamas ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašą išrodytos planuojamas ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas, išskaitant esamų statinių rekonstravimą, gamybos proceso ir technologinės įrangos modernizavimą ar keitimą, gamybos būdo, produkcijos kiekio (masto) ar rūšies pakeitimą, naujų technologijų įdiegimą ir kitus pakeitimus, galinčius daryti neigiamą poveikį aplinkai, išskyrus 1 priedo 10 punkte nurodytus atvejus.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Ūkinė veikla – galvijų auginimas vykdoma Tučių km., Nevarėnų sen., Telšių rajone, žemės sklype, kurio kadastrinis Nr. 7840/0004:151 Mitkaičių k. v. Sklypo plotas 11,6242 ha. Jame yra karvidė (senos statybos), mėšlidė 528 m² (unikalus daikto Nr.4400-2170-0468) bei srutų kaupimo rezervuaras 380 m³ (unikalus daikto Nr.4400-2170-0352). Sklypo žemės paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties sklypai. Žemės sklypas nuosavybės teise priklauso ūkio savininkams A. Čėjauskui bei V. Čėjauskienei. Planuojama teritorija yra nutolusi nuo Telšių miesto šiaurės rytų kryptimi apie 17 km. Pagal Telšių rajono teritorijos bendrajį planą vertinama teritorija patenka į teritoriją, kurios funkcinė zona – žemės ūkio ir kitos paskirties žemė, kitos urbanistinės plėtros teritorijos.

Šalia planuojamos ūkinės veikos (toliau – PŪV) sklypo praeina asfaltuotas kelias. Vandens telkiniai planuojamoje teritorijoje nėra, išskyrus savo poreikiams iškastas dirbtinis vandens telkinys – kūdra. Kiti vandens telkiniai - Varnupio upelis yra apie 300 metrų šiaurės rytų kryptimi bei iki Trimėsėdžio upelio apie 200 metrų vakarų kryptimi. 1000 metrų spinduliu vandenviečių nėra, teritorija nepatenka į jų sanitarinės apsaugos zonas.

Teritorija nepatenka į gamtinio karkaso teritoriją. Pagal Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapį, PŪV priskiriama vyraujančių pusiau atvirų didžiaja dalimi apžvelgiamų erdvų kraštovaizdžiui, kurio erdinė struktūra neturi išreikštų dominantų. PŪV teritorija nepriskiriama saugomoms teritorijoms ir artimoje aplinkoje nėra saugomų teritorijų. Artimiausia – Pavirvyčio

botaninis draustinis – 7,5 km. Nuo planuojamos ūkinės veiklos iki Smiltinės miško yra apie 200 metrų, iki Tyrų pelkės - ~8 km.

Iki artimiausio gyvenamo namo vakarų kryptimi - apie 400 metrų, iki artimiausios gyvenamos aplinkos, kurioje yra keli namai – 500 metrų šiaurės vakarų kryptimi. Švietimo, mokymo, ugdymo įstaigų ar sveikatos priežiūros centrų 1 km spinduliu nėra. Artimiausia gydymo įstaiga – Nevarėnų ambulatorija nuo PŪV vietas nutolusi apie 7,5 km vakarų kryptimi. Artimiausia mokykla – Telšių rajono Nevarėnų pagrindinė mokykla nuo PŪV vietas nutolusi apie 7,5 km vakarų kryptimi. Artimiausias nekilnojamo turto vertybę, įregistruotą Kultūros vertbių registre yra už 5,2 metrų rytų kryptimi (4361) Tučių II k. antrosios senosios kapinės.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas: Ūkininko ūkio veikla – pieninių galvijų ūkis. Planuojamas pieninių galvijų ūkio (toliau – Ūkis) modernizavimas: žemės ūkio technikos ir fermų įrangos įsigijimas bei nežymus galvijų bandos didinimas iki 10%, skaičiuojant nuo 2015 m. laikomų galvijų skaičiaus. Ūkyje planuojama laikyti karvių – 110 vnt, veršelių iki 6 mėn. – 40 vnt., telyčių iki 2 m – 80 vnt, bulių iki 2 m – 70 vnt, telyčių virš 2 m – 20 vnt, Viso ūkyje planuojama laikyti – 320 gyvulių, tai sudarys 228 SG. Galvijai bus laikomi senos statybos pusiau šilto tipo su reguliuojama vėdinimo sistema pastate – tvarte. Karvidėje technologiniai procesai nesudėtingi ir nesikeis nuo jau vykdomos veiklos: karvės melžiamos į pieno nuvedimo linijas. Melžimo ir pieno bloke laikoma šaldymo įranga atitinka ES reikalavimus ir standartus. Šerimo stalų tvartas išilgai padalintas į dvi dalis. Abipus šerimo tako įrengiami grupiniai gardai, kuriuose galvijai suskirstomi į grupes pagal amžių ir lytį. Galvijai šeriami smulkintais pašarų mišiniais specialiu pašarų dalytuviu išduodančiu pašarus ant

šerimo stalo pašarų išdavimo juostos. Galvijų girdymui numatytos grupinės, neužšalancio tipo girdyklos skirtos šaltiems tvartams. Vandens tiekimas nenutrukstamas. Visi galvijai laikomi ant pusiau gilaus kraiko.

Kraikinis mėšlas iš galvijų poilsio zonas šalinamas periodiškai vieną kartą per mėnesį. Kraikinis mėšlas iš galvijų tvartų šalinamas transporteriu į gale tvarto esančią 528 m^2 aikštelių tipo kraikinio mėšlo mėšlidę. Esant būtinybei, mėšlidė gali būti aukštinama. Srutų, susirinkusių iš mėšlidės kaupimui įrengtas 380 m^3 geometrinės talpos 11,8 m diametro dengtas srutų rezervuaras su sustiprinta hidroizoliacija. Rezervuare tilps visos per 8 mėnesius ūkyje susidarančios gamybinės ir buitinės nuotekos bei krituliai į rezervuarą. Rezervuaras įrengtas taip, kad į jį nepatektų paviršinis ir požeminis gruntuinis vanduo iš gretimų teritorijų, o iš rezervuaro į aplinką – srutos. Tam prie rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinėlis skirtas stebėjimui ar skystas mėšlas ir srutos nepatenka į gruntuinius vandenis. Per metus susidaro 3988 m^3 tiršto mėšlo (per 6 mėn. – 1994 m^3) ir 816 m^3 (per 6 mėn. 544 m^3 srutų), sumaišytų su lietaus vandens nuotekomis, kurias reikalinga paskleisti trėšiamuose laukuose. Kadangi taikoma pusiau gilaus kraiko technologija - dalis kraikinio mėšlo yra sukaupiama tvarte, kita dalis kraikinio mėšlo mėšlidėje. Ūkyje auginama daug grūdinių kultūrų, karvių gulavietės gausiai kreikiamos šiaudais, tai sumažina iš mėšlidės išsiskiriančių srutų kiekį 25 %, t.y. nuo 544 iki $408 \text{ m}^3/6$ mėn.

Ūkyje vanduo naudojamas buitinėms ir technologinėms reikmėms: vanduo galvijams girdyti, pašarams ruošti, įrenginiams plauti, patalpoms valyti. Geriamasis vanduo tiekiamas iš vietinio artezinio grėžinio priklausančio ūkininkui. Nuotekos nuo melžimo aikštelių grindų ir įrangos plovimo nuvestos į 20 m^3 talpos rezervuarą iš kurio srutovežio pagalba išpumpuojamos į skysto mėšlo rezervuarą. Ūkio teritorijoje paviršinių (lietaus) kanalizacijos tinklų nėra. Ūkio teritorija aplink pastatus ir vidiniai susiekimo keliukai padengti sutankinto žvyro danga. Privažiavimo keliukas prie skysto mėšlo rezervuaro padengtas žvyro danga. Prie rezervuaro įrengta 37 m^2 betoninė aikštélė įrengta su nuolydžiu į centre esančias groteles. Paviršinės nuotekos nuo betoninės aikšteliés ar siurbimo metu (pvz. trūkus perpumpavimo žarnai, ar esant nesandarumui) išsiliejusios srutos per groteles gali nutekėti į srutų siurblinę, iš kur

nuotekos išpumpuojamos atgal į skysto mėšlo rezervuarą. Nuo užterštų paviršių tokį kaip mėšlidė, srutovežio pakrovimo aikštelės, teritorijos tarp mėšlidžių ir galvijų laikymo pastatų, kuriomis stumdomas mėšlas surenkamos į kaupimo rezervuarus bei kartu su srutomis naudojamos laukams tręsti. Ūkininkas valdo 265 ha žemės. Dalį susidariusio mėšlo bei srutas ūkininkas išveža į savo lauką bei dalį į nuomojamus laukus. Plotų poreikis kasmet naudojant mėšlą ir srutas – 101,6 ha. Ūkis turi pakankamai žemės plotų per metus susidariusiam mėšlui paskleisti. Tirštas mėšlas iš gilaus kraiko tvartų ūkio teritorijoje nelaikomas. Mėžimas vykdomas tik tręšimo sezono metu. Vėlyvasis mėžimas (prieš žiemą) atliekamas rudenį iki tręšimo sezono pabaigos, ankstyvasis mėžimas (po žiemos sezono) atliekamas pavasarį, prasidėjus tręšimo sezoniui. Tirštas mėšlas iš gilaus kraiko tvartų sukraunamas į traktorinę priekabą ir išvežamas tiesiai į tręšimo laukus. Sausesnėse dirvoose tirštas mėšlas iškarto iškratomas laukuose, kur numatomos sėti tokio tręšimo reikalaujančios žemės ūkio kultūros, arba laikinai laikomas tręšimo laukuose lauko rietuvėse, vadovaujantis šiais reikalavimais: lauko rietuvės vieta parenkama aukštesnėje reljefo vietoje, neapsemiamoje pavasario polaidžio bei liūčių metu; aikštelė iš visų pusų apjuosiamai ne žemesniu kaip 50 cm aukščio žemės pylimu; prieš kraunant mėšlą, aikštelėje supilamas 50 cm aukščio orasausių durpių, pjuvenų arba 70 cm smulkintų šiaudų ar medžių lapų pasluoksnis, skirtas srutoms absorbuoti; tirštas mėšlas rietuvėse laikomas ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

Ūkinės veiklos vykdymo metu į aplinką iš trijų taršos šaltinių patenka teršalai neorganizuotai. Ūkyje yra vienas tvartas, kuriame laikomas melžiamos karvės, priauglis ir buliai. Aplinkos oras teršiamas amoniaku ir kietosiomis dalelėmis, įvertintas poveikis aplinkos orui. Aplinkos teršalai iš tvarto į aplinką patenka neorganizuotai, per tvarte įrengtas natūralios ventiliacijos angas. Laikant galvijus, susidaręs mėšlas laikomas tiršto mėšlo aikštelėje. Srutos nuo tiršto mėšlo kaupiamos srutų rezervuare. Aplinkos oras nuo mėšlo laikymo vietų teršiamas amoniaku. Mėšlo laikymo vėtos vertinami kaip neorganizuoti taršos šaltiniai. Išsiskiriančio amoniako kiekis apskaičiuojamas vadovaujantis CORINAIR metodikos dalimi - 3.B Manure management, Tier2 algoritmu, paremtu amoniakinio azoto kieko apskaičiavimu. Skaičiavimas buvo atliktas naudojantis prie CORINAIR metodikos pridedama skaičiuokle, parengta MS Excel programai. Paskaičiuotų išmetamų aplinkos oro teršalų iš galvijų tvartų ir mėšlidžių kiekių rezultatai: amoniakas - 2,9796 t/m, kietosios dalelės – 0,242 t/m.

Kritusius galvijus ir kitus šalutinius gyvūninius produktus iki išvežimo numato laikyti specialiai įrengtose patalpose ir perduoti šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo įmonei UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“. Ūkyje susidaro nedideli kiekiai buitinėj atliekų ir pavojingų atliekų (dienos šviesos lempos, akumuliatoriai, atidirbė tepalai). Visas susidarančias atliekas numatyta rūšiuoti ir atiduoti atliekų tvarkytojams pagal sutartis.

Pieninių galvijų ūkio veikla jau vykdoma, planuojamas modernizavimas – žemės ūkio technikos ir įrangos įsigijimas, pasinaudojant Europos Sajungos paramos fondais.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas: žemės sklypas ir planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir nėra šių teritorijų artimoje aplinkoje, todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas netikslingas.

6. Pastabos, pasiūlymai:

6.1. Vykdamos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.2. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją

vadovaudamas Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuoojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuoojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Šiaulių skyriuje, Tilžės g. 198, Šiauliai.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Ūkininko A. Čėjausko ūkyje numatomas nežymus vykdomos veiklos pieninių galvijų ūkio galvijų skaičiaus padidėjimas iki 10%. (iki 228 sutartinių gyvulių - SG). Dėl planuojamo galvijų skaičiaus padidinimo bendras iš stacionarių oro taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis - 3,2216 t/metus. I aplinkos orą išmetamų teršalų kiekiei padidės nežymiai, todėl vykdant veiklą, reikšmingo neigiamo poveikio gyventojams, visuomenės sveikatai ir aplinkai nebus.

7.2. Pagal didžiausią numatomą laikytį gyvulių skaičių atliktas PŪV aplinkos oro taršos cheminėmis medžiagomis ir kvapais vertinimas ir matematinis modeliavimas. Rezultatai, kurie gauti kartu įvertinant aplinkos oro foninį užterštumą, parodė, kad iš ūkio taršos šaltinių išssiskiriančių teršalų kiekiei neviršija ribinių aplinkos oro užterštumo verčių. Didžiausios teršalų koncentracijos susidaro iki 20 - 30 metrų atstumu nuo oro taršos šaltinių (karvidžių ir skysto mėšlo rezervuaro). Esant maksimaliam laikomų galvijų skaičiui, aplinkos oro teršalų (amoniko, kietujų dalelių KD10 ir KD2,5) didžiausios pažemio koncentracijos už ūkio sklypo ribos neviršys ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatytų teisės aktuose. Paskaičiuotų išmetamų aplinkos oro teršalų iš galvijų tvartų ir mėšlidžių kiekių rezultatai: amoniako - 2,9796 t/m, kietujų dalelių - 0,242 t/m.

7.3. Vadovaujantis CORINAIR metodika, vertinant oro teršalų ir kvapų emisijas papildomai buvo įvertintos kvapų mažinimo priemonės: skysto mėšlo rezervuare yra įrengtas stacionarus stogas, kurio dėka galimas teršalų emisijų sumažėjimas 80 %, kraikinio mėšlo mėšlidėje numatoma sukrautą mėšlą dengti šiaudais ir plėvele, šių priemonių naudojimas leistų teršalų emisijas sumažinti 60 %, todėl tarša kvapais dar sumažės.

7.4. Pagal apskaičiuotas kvapo emisijas ir atlikus PŪV kvapo sklaidos aplinkos ore modeliavimą nustatyta, kad pagal teisės aktų reikalavimus $8 \text{ OU}/\text{m}^3$ ribinė kvapo koncentracija vienos valandos vidurkio intervale nebus viršijama. Didžiausia apskaičiuota kvapo koncentracija yra ūkinės veiklos ribose ir siekia – $2,47 \text{ OU}/\text{m}^3$, todėl planuojama ūkinė veikla nekels rizikos žmonių sveikatai dėl taršos kvapais.

7.5. Poveikio paviršinio ir požeminio vandens kokybei užtikrinti prie metalinio 380 m^3 talpos skysto mėšlo rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinėlis gruntinių vandenų lygiui stebeti bei kontroliuoti, ar néra skysto mėšlo nutekėjimo į gruntinius vandenis. Gamybinės nuotekos nuo melžimo aikštelių grindų ir įrangos plovimo nuvestos į 20 m^3 talpos rezervuarą, iš kurio srutovežio pagalba išpumpuojamos į skysto mėšlo rezervuarą. Šios planuojamos (ir vykdomos) priemonės numatytos siekiant išvengti bet kokio reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai.

7.6. Ūkis turi pakankamai žemės plotų per metus susidariusių mėslui paskleisti net padidinus 10 % pieninių galvijų ūkio galvijų skaičių. Mėslas ir srutos bus kaupiamos ir laikomos taip, kad būtų išvengta paviršinio ir požeminio vandens taršos. Ūkyje planuojamas mėšlo ir srutų tvarkymas atitinka Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo reikalavimus.

7.7. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija nepatenka į saugomas, Natura 2000, centralizuotų vandenviečių bei jų apsaugos zonų ribas, kuriuose draudžiama tokia ūkinė veikla, todėl poveikio šiemems aplinkos komponentams nebus.

7.8. Planuojama ūkinė veikla – pieninių galvijų ūkio modernizavimas nepriestarauja Telšių rajono teritorijos bendrojo plano sprendiniams.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytaus motyvus, ir, įgyvendinlus 6 punkte nurodytas pastabas, bei pateiktą informaciją atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo, ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, priimama atrankos išvada – pieninių galvijų ūkio modernizavimui ūkininko A. Čėjausko ūkyje Tučių k., Nevarėnų sen. Telšių rajone poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei apie priimtą atrankos išvadą Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše nustatyta tvarka. Apie pranešimo paskelbimą tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas turi informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą, kartu pridedant laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas kopijas ir pranešimo, skelbtos savivaldybės (seniūnijos) lentoje, kopiją su savivaldybės (seniūnijos) informacine žyma apie paskelbimą.

Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka - suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorė

Justina Černienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
2016 m. spalio 31 d. išvados Nr. (28.6)-A4-

10925

ADRESATŲ SARAŠAS

1. Telšių rajono savivaldybės administracijai, el. p. info@telsiai.lt
2. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centriui prie sveikatos apsaugos ministerijos Telšių departamentui, el. paštas: telsiai@nvsc.lt
3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Telšių teritorinis padaliniui, el. p. telsiai@heritage.lt
4. Telšių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, el. p. telsiai.pgv@vpgt.lt
5. MB „Ekuvos projektai“, el. paštas: ekuvosprojektai@gmail.com
6. Ūkininkui Algimantui Čėjauskui, Tučių k., el. paštas: algimantas.ce@gmail.com

Kopija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui, el. p.: srd@srd.am.lt